

XUNTA
DE GALICIA

CEIP
A IGREXA-CALO

Lugar Fixó 14, TEO
15866 A Coruña
881 866 483
ceip.igrexa.calo@edu.xunta.gal

CEIP
A IGREXA
CALO
Camiñamos Contigo

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

CEIP
A IGREXA
CALO

Camiñamos Contigo

ANA MARÍA SUÁREZ VARELA (OR)

NATALIA PENA COUCEIRO (PT)

Mª CELIA ESPASANDÍN GARCÍA (PT)

ELENA VAAMONDE PORTO (AL)

ALBA BOTANA IGLESIAS (AL)

PROGRAMACIÓN ACTIVIDADES DO DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN PARA O CURSO 2022-2023

XUSTIFICACIÓN

A Lei Orgánica 3/2020, do 29 de Decembro, así como a Orde do 8 de setembro de 2021, pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro polo que se regula a atención a diversidade do alumnado, entende a atención á diversidade como unha necesidade e como un principio. A última finalidade é a de desenvolver medidas que permitan seguir avanzando cara a un nivel educativo de calidade, **inclusivo**, que garanta a igualdade de oportunidades e faga efectiva a posibilidade de que cada alumno/a desenvolva ao máximo as súas potencialidades.

Serán principios básicos da educación:

- A finalidade da Primaria *“facilitarlle ao alumnado as aprendizaxes da expresión e comprensión oral, a lectura, a escritura, o cálculo, a adquisición de noións básicas de cultura, os hábitos de convivencia, de estudio e de traballo, o sentido artístico, a creatividade e a afectividade, co fin de garantir unha formación integral que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade e de preparalo para cursar con aproveitamento a Educación Secundaria Obrigatoria”*.
- “A acción educativa procurará a integración das aprendizaxes e **adaptarse aos seus ritmos de traballo”**.
- “A intervención educativa debe ter en conta **como principio a diversidade dos alumnos e das alumnas”**
- Para os alumnos/as con necesidade específica de apoio educativo por diversas causas, *“estableceranse as medidas curriculares e organizativas oportunas que aseguren o seu progreso adecuado.... Entre estas medidas consideraranse as que garantan que as **condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades deste alumnado”***

- “A escolarización do alumnado NEAE rexeráse polos **principios de normalización e inclusión** e asegurará a súa non-discriminación e igualdade efectiva no acceso e permanencia no sistema educativo”
- “A **acción tutorial** orientará o proceso educativo individual e colectivo do alumnado... o profesorado titor coordinará a intervención educativa do conxunto de profesorado que incida sobre o grupo”

OBXECTIVOS XERAIS

- A **consecución das competencias básicas** que permitan ao alumnado, tendo en conta e respectando as diferenzas, unha participación funcional na sociedade ou no contorno social no que se desenvolve, así como apoialo a nivel psicopedagógico e sociofamiliar durante a súa escolaridade atendendo ás dificultades que se lle poidan presentar.
- O **desevolvemento da capacidade afectiva** e dunha persoalidade propia, así como da capacidade de respecto dos dereitos e liberdades fundamentais e a igualdade de oportunidades para todos.
- A **educación en valores** que favorezan a liberdade persoal, a responsabilidade, a igualdade, principios que favorecerán os principios de convivencia, prevención dos conflitos e resolución pacífica dos mesmos.

COMPOSICIÓN DO DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

NOME E APELIDOS	
ALBA BOTANA IGLESIAS	Profesora especialista en AL
ELENA VAAMONDE PORTO	Profesora especialista en AL e cargo directivo (Secretaría)
M ^o CELIA ESPASANDÍN GARCÍA	Profesora especialista en PT
NATALIA PENA COUCEIRO	Profesora especialista en PT
A N A M ^o S U Á R E Z VARELA(ORIENTADORA)	Xefa do Departamento
CRISTINA BERMEJO VARELA	Coordinadora do 2º Ciclo de EI
NOEMÍ ABOY OUBEL	Coordinadora do 1º Ciclo de EP
HERMINIA NIMO LESTÓN	Coordinadora do 2º Ciclo de EP
TERESA M. ^a CABEZAS CARNICERO	Coordinadora do 3º Ciclo de EP

Realizaranse as reunións que se estipulan legalmente. (Sección Terceira . Art. 14 da Orde de 24/07/1998).

Seguiranse as directrices estipuladas na CCP.

ALUMNOS/AS PROFESORADO E DISTRIBUCIÓN

ETAPA	CICLO/NIVEIS/ PROFESORADO	GRUPOS	N.º	
2º Ciclo de Educación Infantil	5 titores/as 1 apoio infantil Total 6 M	Infantil 3 anos	25 (14H 11M)	
		Infantil 4 anos A	13 (5H 8 M)	
		Infantil 4 anos B	13 (5H 8M)	
		Infantil 5 anos A	16 (10 H 6M)	
		Infantil 5 anos B	16 (9 H 7M)	
Educación Primaria 1º CICLO	1º Nivel Profesorado 2 M	1º A	22 (10H 12M)	
		1º B 10M)	21 (11H)	
	2º Nivel Profesorado 2 M	2º A 12M)	25 (13H)	
		2ºB 9M)	24 (15H)	
	3º Nivel Profesorado 2 M	3ºA	15 (8H 7M)	
		3ºB 7M)	15 (8H)	
		4ºA	17 (12H 5M)	
		4ºB 7M)	18 (11H)	
			4ºC 6M)	18 (12H)

	5º Nivel	5ºA	24 (7H 17M)
	Profesorado2 (1M 1H)	5ºB 18M)	24 (6H)
	6º Nivel	6ºA	26 (13H
	Profesorado2 (1M1 H)	13M) 6ºB 11M)	25 (14H)

TOTAL ALUMNADO

358

PROFESORADO ESPECIALISTA

PROFESORES ESPECIALISTAS	2 Profesores especialistas en Lingua Inglesa (2 M)
	2 Profesores especialistas en Educación Física 2 (1 M 1H)
	1 Profesora especialista en Lingua Francesa que imparte EP (1 M)
	2 Profesores especialistas en PT (2 M)
	2 Profesoras especialistas en AL (2 M , unha forma parte do ED a segunda é compartida co CEIP A Ramallosa)
	1 X Dpto. Orientación (1M)
	1 Profesorado de Relixión (1M)
1 Profesor especialista en Música (1H forma parte do ED)	

TOTAL PROFESORADO 30

* M .- Muller

H.- Home

Contamos cunha **auxiliar de conversa** para atención ao alumnado que participa nas seccións bilingües coas que conta o centro, cunha **Auxiliar Técnica Educativa** que atende nas funcións que lle son atribuídas para a atención ao alumnado con necesidade .

PROPOSTA DE ACTIVIDADES DENDE O DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN PARA O CURSO 2022/23

ACTIVIDADE	MEDIANTE...	EN RELACIÓN A...	INTERVEÑEN	TEMPORALIZA CIÓN
Constitución do	Convocatoria aos	Organización e	Profesorado	Mes de

Departamento	integrantes que o conforman	coordinación docente. Bases xerais de funcionamento do Departamento	do centro que forma parte do Departamento	setembro
Elaboración e presentación do Plan Anual de Actividades do Departamento para a inclusión na PXA	Presentación das actividades previstas para o curso actual	Alumnado, profesorado, pais/nais e comunidade educativa	Profesorado, pais/nais e comunidade educativa	Meses de setembro/outubro
Documentación de Recollida de Datos de alumnado con necesidade específica de apoio educativo e de atención á diversidadeDRDa di	Cunplimentación da documentación e envío	Alumnado de EI e EP con necesidade específica de apoio educativo.	Orientadora	Mes de outubro
Organización da atención ao alumnado. Horarios	Organización horaria para a atención ao alumnado	Alumnado con necesidade específica de apoio	Orientadora, Xefatura de Estudos e profesorado especialista en PT e/ou AL	Mes de setembro
Información xeral de inicio de curso	Documentación actualizada relativa ás características dos grupos. Alertas	Actualización de listados e información ao profesorado	Orientadora, xefa de estudos e director.	Ao longo do curso

	<p>escolares, alumnado con alerxias e/ou intolerancias que fan uso do servizo de comedor, Protocolo de atención nos recreos ao alumnado de especial vixancia, orientacións xerais para o profesorado de grupos nos que intergran alumnado con TDAH, TEA .</p> <p>Orientacións en canto á avaliación do alumnado NEAE</p>	<p>sobre as características e necesidades do seu alumnado</p>		
<p>Coordinación das actividades da ATE para a atención do grupo de alumnos/as atendidos.</p>	<p>Elaboración do horario de atención a dito alumnado</p>	<p>Alumnado con asignación de ATE</p>	<p>Orientadora, ATE e profesorado titor deste alumnado</p>	<p>Ao longo do curso</p>
<p>Xestión do funcionamento da aula de estimulación (AHVD)</p>	<p>Programación de actividades a realizar dentro desta aula.</p>	<p>Alumnado con NEAE de carácter permanente co n necesidade de estimulación sensorial e desenvolvemento</p>	<p>Orientadora, profesorado de PT e/ou AL e ATE</p>	<p>Ao longo do curso</p>

		nto de hábitos da vida diaria		
Xestión de recursos para alumnado de NEAE	Cumprimentación de documentación de bolsas e /ou selección de materiais adaptados para este alumnado.	Xestión de bolsas e /ou selección de materiais adaptados para alumnado con NEAE ligadas a distintos factores	Orientadora, dirección, profesorado titor e/ou especialista que imparte a este alumnado.	Mes de setembro e ao longo do curso.
Asesoramento sobre busca e elaboración de material para alumnado con NEAE	Información e actualización de recursos educativos e adaptacións metodolóxicas e en canto á atención e ao proceso de avaliación deste alumnado.	Alumnado do departamento de orientación con NEAE	Orientadora, profesorado especialista en PT e/ou AL e profesorado en xeral.	Ao longo do curso
Revisión do Plan Xeral de atención á Diversidade	Análise da normativa que o rexe e das necesidades que existan no centro para adaptalo ás mesmas.	Profesorado xeral e alumnado	Departamento de Orientación, CCP e profesorado xeral	1º trimestre do curso
Proposta de continuidade da implementación de PELO en EI como programa de prevención das	Elaboración e proposta ao profesorado de facer uso diario e sistemático de actividades	Alumnado e profesorado de EI	Departamento de Orientación e profesorado de EI	Ao longo do curso

dificultades de fala	tendentes á estimulación da linguaxe oral nesta etapa			
Elaboración do Plan de Acollida para o alumnado de nova incorporación que inicia a escolaridade.	Organización das actividades a desenvolver e organización do Periodo de Adaptación	Alumnado de nova incorporación que inicia a escolaridade (4º de EI)	Departamento de Orientación e profesorado desta etapa.	Meses de setembro e xuño
Acollida ao alumnado provinte do CRA de Teo que continúa estudos no 3º nivel neste centro.	Implementación das actividades previstas para este alumnado e distribución deste nos grupos do nivel ao que acceden seguindo as normas de agrupamento aprobadas polo centro e tendo en conta a opinión do profesorado do centro de procedencia.	Alumnado provinte do centro adscrito EEI da Casalonga	Departamento de orientación , titores/as do 3º nivel e profesorado da EEI da Casalonga	Mes de xuño
Implementación do Programa de Incorporación á ESO	Organización das actividades que o conforman	Alumnado do 6º nivel que remata a etapa e que continúa estudos no IES ao que estamos	Orientadores e equipos directivos de ambos centros, profesorado titor de 6º	Xornadas de convivencia . Unha por trimestre nos tres centros de Primaria do Concello

		adscritos (IES de Cacheiras)	nivel, profesorado de EF nais e pais deste alumnado	Mes de xuño
Seguimento do proceso de aprendizaxe de alumnado que polas súas características e necesidades recibe reforzo.	Reunións semanais dos membros do Departamento, profesorado que lle imparte docencia e/ou persoal de servizos externos aos que asiste e familia.	Alumnado con NEAE	Orientadora, profesorado especialista en PT e/ou AL, servizos externos e familias deste alumnado.	Ao longo do curso
Colaborar coa CCP nos ámbitos de competencia deste Departamento para xestión e atención do centro e alumnado.	Asistencia ás convocatorias deste órgano.	Alumnado do centro en xeral, alumnado con NEAE e comunidade escolar	Orientadora como representante do Departamento, membros da CCP e profesorado.	Ao longo do curso
Seguimento e valoración de alumnado	Probas estandarizadas, entrevistas, reunións con profesorado, servizos externos e familias, análise de expediente, observación dos traballos e conduta. Elaboración de	Alumnado	Orientadora, profesorado especialista en PT e/ou AL, titor/a e profesorado do alumnado	Ao longo do curso

	informes de seguemento			
Valoración do dominio de conceptos básicos de adquisición previa á lectoescritura	Boehm	Alumnado que remata a etapa de EI	Orientadora	Meses de maio e xuño
Mellora da convivencia .Plan Director para a convivencia nos centros educativos	Sesións informativas sobre: seguridade nas Redes Sociais, acoso e igualdade	Alumnado de 5º e 6º de EP. Familias de alumnado de 3º a 6º de EP	Orientadora e persoal que leva o Plan no noso centro.	Previsiblemente 2º trimestre. Solicitadas. Pendente de confirmar datas
Fomento da Igualdade	Obradoiro de Igualdade	Alumnado de 4º de EP.	CIM do Concello de Teo	Meses de Novembro e Decembro
	Actividades de igualdade	Alumnado do centro de EI e EP	ANPA A Rabadeira	Meses de outubro e novembro
Actividades de fomento do benestar emocional	Obradoiro de Autoestima	Alumnado de 5º nivel de EP	CIM do Concello	Mes de novembro
	Obradoiro de mellora das HHSS	Alumnado de 6º nivel de EP	Unidade de Prevención de Condutas Adictivas dos concellos de Boqueixón, Touro e Teo	Mes de xaneiro
Valoración das	BADyG1	Alumnado que	Orientadora	Meses de maio e

aptitudes para a aprendizaxe	BADyG2	reamata 2º de EP		xuño
		Alumnado que remata 4º de EP		
Avaliación do alumnado	Colaborar na avaliación do alumnado	Alumnado en xeral	Membros do Departamento de Orientación	Meses de decembro, marzo e xuño
Seguimento de alumnado usuario dos SS do concello	Reunións periódicas cos servizos sociais do concello	Alumnado usuario ou susceptible de selo.	Orientadora e SS do Concello	Ao longo do curso
Solicitude de intervención do EOE (de ser preciso)	Intercambio de información e implementación de pautas	Asesoramento e/ou contribución á avaliación de alumnado que o precise.	Orientadora, especialidade s do EOE da Coruña, profesorado en xeral e pais	Ao longo do curso
Elaboración da memoria de final de curso e xestión e envío do DRDorienta en prazo	Elaboración da memoria do Departamento e cumprimentación da documentación do DRD orienta	Xestión de centro e alumnado	Orientadora. Profesorado especialista en PT e AL	Meses de xuño e xullo
Formación e actualización de profesorado	Asistencia a cursos de formación (en centro e/ou fóra del) organizados por distintos servizos e/ou entidades: CAFI,...	Formación e/ou actualización	Profesorado en xeral	Meses de setembro a xullo.
Dinamización e xestión de centro	Organización e implementación de outras actividades	Alumnado, profesorado e comunidade	Comunidade educativa	Ao longo do curso

XUNTA
DE GALICIA

CEIP
A IGREXA-CALO

Lugar Fixó 14, TEO
15866 A Coruña
881 866 483
ceip.igrexa.calo@edu.xunta.gal

CEIP
A IGREXA
CALO
Camiñamos Contigo

	que xurdan ao longo do curso e se valoren axeitadas e necesarias.	educativa en xeral		
--	---	--------------------	--	--

PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA

-

1. XUSTIFICACIÓN.

Tal como se recolle na *Lei orgánica 3/2020, do 29 de Decembro* e a *Lei orgánica 2/2006 de 3 de maio*, como coa actual Orde do 8 de setembro de 2021, pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro polo que se regula a atención a diversidade do alumnado, *para a mellora da calidade educativa* é necesario entender a atención á diversidade como unha necesidade e como un principio.

Enténdese por atención á diversidade o conxunto de medidas e accións que teñen como finalidade adecuar a resposta educativa ás diferentes características e necesidades,

ritmos e preferencias de aprendizaxe, motivacións, intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado.

É por iso, que se fai necesaria a intervención de especialistas que atendan ás necesidades de alumnado con dificultades no seu proceso de aprendizaxe.

Para o curso 2022/2023; o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo escolarizado no centro será atendido por dous mestres especialistas en pedagogía terapéutica a tempo completo, Natalia Pena Couceiro e María Celia Espasandín García.

Ademais, contamos con dúas compañeiras especialistas en AL, unha a tempo completo (con seis sesións menos por secretaría) e outra a compartida co Ceip A Ramallosa, estando dous días no noso centro.

A coordinación entre as especialistas de PT e AL, baixo a Coordinación da Xefa do Departamento de Orientación, faise imprescindible para a realización dos apoios no referente a horarios, espazos, etc... dada a gran cantidade de alumnado con necesidades de apoio grave e permanente e que ás veces temos limitados recursos para traballar con eles.

2. OBXECTIVOS DE INTERVENCIÓN

A aula de apoio persegue uns obxectivos de intervención orientados ao alumnado, aos profesionais do centro e ás familias:

- Colaborar co resto de profesionais na prevención, detección e valoración das dificultades de aprendizaxe.
- Colaborar coa xefatura do departamento de orientación na proposta de organización da docencia de apoio.
- Realizar actividades de apoio educativo co alumnado con NEAE e a participación no seguimento e avaliación dos procesos de adecuación curricular, así como participar na avaliación dos alumnos atendidos.
- Intervir directamente co alumnado con NEAE.
- Colaborar e coordinarse cos titores/as e profesores/as das distintas áreas para facilitar a integración deste alumnado e o seu acceso ao currículo.
- Orientar ó profesorado que lles imparta docencia a este alumnado e ás familias sobre cuestións de interese para o seu desenvolvemento.

- Colaborar na programación e realización das saídas escolares e diferentes actividades realizadas no centro con alumnado de AENAE.
- Colaborar e coordinarse con diferentes profesionais e servizos externos que traballan co alumnado fora do centro.
- Prestar atención directa ao alumnado con necesidades educativas especiais, sen prexuízo de que, excepcionalmente, se atenda outro alumnado con necesidade específica de apoio educativo.
- Elaborar os programas de intervención para o alumnado que atende, en colaboración co profesorado da área ou da materia que corresponda e segundo a orientación e asesoramento da xefa do departamento de orientación.
- Colaborar, de ser o caso, na elaboración das adaptacións curriculares do alumnado que atende, así como no seu seguimento e avaliación.
- Participar na planificación e desenvolvemento das actuacións e das medidas que favorezan a inclusión da diversidade do alumnado.
- Elaborar, ao finalizar o curso escolar, un informe individual de cada alumno a quen prestase apoio, que se incluírá no seu expediente.

Combinado co traballo realizado na aula de apoio e nas aulas ordinarias, temos elaborado tamén un programa de autonomía persoal, para desenvolver na Aula de Habilidades da Vida Diaria e Psicomotricidade. **Ver ANEXO.**

3. ALUMNADO CON NEAE.

No presente curso seguimos tendo un incremento en canto a novo alumnado con necesidades educativas de carácter permanente e grave.

Vanse atender varios alumnos e alumnas de Educación Infantil e Educación Primaria con diferentes necesidades, a maioría de carácter permanente e grave. De feito o horario das mestras de P.T está practicamente cuberto coa atención a este alumnado.

Dous dos alumnos están en escolarización combinada con Aspanaes, asistindo un deles tres días ao centro e outro dous días.

As principais necesidades que atopamos son TEA con/sen discapacidade mental, TDAH, retraso xeneralizado do desenvolvemento, Síndrome de Down, alumnado con dificultades de aprendizaxe, por descoñecemento grave da lingua de aprendizaxe, por se teren incorporado tarde ao sistema educativo ou trastornos graves na conducta.

Ao longo do curso, o alumnado pode variar debido a novas incorporacións ou a cambios nas súas necesidades.

Os mestres de PT atenden aproximadamente 25 alumnos/as.

Agrupamentos:

Intentaremos que o apoio sexa sempre dentro da aula ordinaria, aínda que moito deste alumnado, polas necesidades graves que presenta, require dunha atención individualizada na aula de P.T.

Traballaremos en pequenos grupos de dous ou tres alumnos. Os grupos faranse atendendo ao seu nivel de desenvolvemento curricular e ás necesidades que presenten.

En Educación Infantil, os apoios realizaranse na súa totalidade dentro da aula ordinaria, saíndo co alumnado só en momentos puntuais.

Reunións coas familias:

Consideramos imprescindible ter reunións periódicas coas familias para valorar o traballo diario e ver o avance co alumnado. Tamén nos interesa coordinarnos para o traballo na casa. Teremos unha reunión trimestral como mínimo, que segundo o caso se poderá facer de xeito individual especialista/familia ou en coordinación co titor/a ou especialistas, mediante unha reunión conxunta. Teremos en conta tamén os especialistas externos que traballen con este alumnado.

4. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

- 1.Partir dos coñecementos previos do alumnado.
- 2.Adecuar a aprendizaxe ao desenvolvemento evolutivo do alumnado.
- 3.Asegurar a construción de aprendizaxes significativas.
- 4.Posibilitar o “Aprender a Aprender”.
- 5.Propiciar unha “Aprendizaxe Activa”.
- 6.Flexibilizar os tempos e as tarefas.
- 7.Desenvolver aprendizaxes funcionais.
- 8.Fomentar a comprensión.
- 9.Utilizar reforzos sensoriais aumentativos (estimulación multisensorial) e diversas axudas que favorezan a aprendizaxe.

10. Levar a cabo técnicas, métodos e actividades adecuadas ás súas necesidades e intereses. Destacando técnicas de modificación de conduta, educación emocional...
11. Potenciar a capacidade de realizar as tarefas de forma autónoma, retirando axudas paulatinamente.
12. Favorecer a xeneralización das aprendizaxes.
13. Potenciar o nivel de competencia nas áreas instrumentais.
14. Fomentar o traballo cooperativo, favorecendo a interacción cos demais.
15. Potenciar o uso de distintos materiais e recursos, fomentando o traballo co ordenador e as novas tecnoloxías.
16. Ofrecer oportunidades de éxito para favorecer a súa autoestima e confianza.

5. RECURSOS.

Organizativos: neste curso temos unha aula de apoio, compartida polos dous mestres, situada na segunda planta. Tamén se fai uso dunha aula, na mesma planta adicada a psicomotricidade, autonomía e habilidades da vida diaria.

Gracias á utilización de ámbalas aulas, pódense coordinar os horarios dos dous especialistas de PT para poder traballar cada un nunha, nos casos nos que sexa preciso unha intervención individualizada co alumno ou alumna.

Aínda así, neste curso é necesario tamén compartir as aulas cunha das especialistas de AL.

Materiais: respecto ao material, as necesidades específicas dos nosos alumnos/as, requiren de materiais moi concretos que lle axuden a superar as súas dificultades. Estes materiais deberán ser motivadores, sinxelos, axeitados e adaptados ás súas características.

Na aula contamos con material manipulativo e moitos recursos de elaboración propia: pictogramas, pictográficos, xogos,....

Dispoñemos, tamén, dun ordenador portátil con conexión a internet e material multisensorial.

Persoais: *Internos:* dous mestres especialistas en Pedagogía Terapéutica, dúas mestras especialistas en Audición e Linguaxe (non a tempo completo), unha coidadora, unha orientadora, os titores/as dos alumnos/as con NEAE, mestres especialistas, equipo directivo e compañeiros dos alumnos/as.

Externos: familia, ASPANAES e o Equipo de Orientación Específica da provincia da Coruña, Asociación Down Compostela, especialistas externos (logopedas, pedagogas, médicos, psicólogos, Atención Temperá do Concello e gabinetes externos...)

6. TEMPORALIZACIÓN:

A presente programación ten unha duración dun curso académico.

O período lectivo abrangue dende o 8 de setembro ao 21 de xuño. Dentro deste curso escolar diferenciamos tres trimestres coas seguintes actividades a realizar sempre tendo en conta a necesaria flexibilidade:

1º TRIMESTRE: realizar tarefas de avaliación inicial, realización de informes trimestrais, información a educadores e a pais, planificación e execución dos programas de intervención, elaboración do horario e da programación.

2º TRIMESTRE: realizar o seguimento do alumnado, manter reunións periódicas cos titores e as titoras, colaborar na adaptación da programación de aula ao alumnado, elaborar informes de seguimento, colaborar na elaboración de materiais e en pautas de actuación coas familias.

3º TRIMESTRE: revisión de documentos, sesións de avaliación final e flexibilización, elaboración de informes, de memorias e avaliación da programación.

Ademais, é necesario en cada trimestre, acudir ás reunións regulares que se fan a nivel de centro que implican toma de decisións que afectan ao alumnado atendido, como por exemplo: Dpto. de Orientación, C.C.P, sesións de avaliación, Ciclos, Equipos, cursos de formación de profesorado , PFFP,.....

7. COMPETENCIAS CLAVE

Comunicación lingüística (CCL).

Coas subdimensións de escoitar, falar, conversar, ler e escribir. Esta competencia supón a utilización dunha linguaxe (que no noso caso pode ser de diferentes tipos: pictos, xestos...) como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade, de construción e comunicación do coñecemento e de organización e autorregulación do pensamento, as emocións e a conduta.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).

Desenvolvendo a habilidade para interpretar e expresar con claridade e precisión informacións, datos e argumentacións, o que aumenta a posibilidade real de seguir aprendendo ao longo da vida, tanto no ámbito escolar ou académico como fóra del.

Competencia dixital (CD).

Preténdese fomentar as Tecnoloxías da Información e da Comunicación como instrumento de aprendizaxe, basicamente a través da utilización de programas educativos e de instrumentos tecnolóxicos que sirvan para a vida diaria do alumnado.

Aprender a aprender (CAA).

Aprender a aprender supón dispoñer de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de xeito cada vez máis eficaz e autónomo.

Competencias sociais e cívicas (CSC).

Traballaremos os comportamentos sociais en diferentes situacións da vida diaria do alumnado. Traballar as habilidades sociais para saber enfrontarse a diferentes situacións, sentimentos, conflitos, etc.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).

Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe.

8. AVALIACIÓN.

•Con respecto ao alumnado.

Para a *avaliación inicial* utilizaremos: observación, informes anteriores, entrevista cos titores e as familias, probas de avaliación inicial funcionais e rexistros.

Para a *avaliación procesual* utilízase: seguimento a modo de rexistros, reunións de coordinación co profesorado implicado, sesións trimestrais de avaliación

Para a *avaliación final* utilízanse: as mesmas técnicas, recolléndose por escrito coas propostas de mellora necesarias.

Terase en conta no proceso de avaliación, o currículo de referencia e de ser o caso as Adaptacións Curriculares (ACS). Así como tamén, os estándares de aprendizaxe avaliábeles e as rúbricas establecidas para cada caso.

•Con respecto á programación.

Para levar a cabo o seguimento e avaliación, utilizaremos principalmente a observación da nosa actuación e teremos en conta aspectos como os obxectivos previamente plantexados, se foron cumpridos ou non, se creamos un clima de coordinación adecuado, se a metodoloxía utilizada para a consecución destes obxectivos foi a máis axeitada..., co fin de mellorar a nosa intervención.

Farase un seguimento continuado, e ao finalizar o curso avaliarase (coa axuda dos titores/as e mestres/as especialistas) a aplicación desta programación, dos seus resultados, o grao de consecución dos obxectivos propostos, as dificultades dos obxectivos que non foron acadados, as propostas de mellora pertinentes para o vindeiro curso as dificultades encontradas e como foron solventadas. As conclusións máis relevantes desta avaliación serán recollidas na memoria final.

ANEXO

Programa para a mellora da autonomía persoal, psicomotricidade e afianzamento de habilidades da vida diaria.

Durante o presente curso daremos continuidade ao Programa para Mellorar a Autonomía, a Psicomotricidade e as Habilidades da vida diaria do alumnado con dificultades graves para acadar estas aprendizaxes de xeito espontáneo (alumnos/as con NEE permanentes). Terá lugar na *aula de Autonomía e Habilidades* respectándose as características e o ritmo de desenvolvemento do noso alumnado.

Por medio de diversas tarefas e rutinas, procurarase que o noso alumnado adquira os seguintes obxectivos específicos:

♦ **Obxectivos específicos:**

- Progresar na adquisición das habilidades da vida diaria (hixiene, alimentación e vestido).
- Realizar, de maneira cada vez máis autónoma, actividades habituais para satisfacer as necesidades básicas.
- Disfrutar das situacións cotiás de vestido, hixiene e alimentación.
- Recoñecer e diferenciar as partes do corpo.
- Mellorar progresivamente no manexo de materiais de uso frecuente na actividade física como pelotas, aros, cordas, etc.
- Mellorar o equilibrio estático e dinámico acadando certo grao de autonomía en accións como camiñar, correr, subir escaleiras, saltar, etc.

- Participar en xogos, aprendendo a esperar quendas.

◆ **Actividades:**

En canto á **Autonomía persoal nas habilidades da vida diaria (HVD):**

- Coidado persoal: aseo e hixiene.
 - Lavado e secado de mans.
 - Lavado de dentes.
 - Utilizar o WC.
 - Peitearse...
- Vestido.
 - Vestirse e espirse.
 - Vestir e espir bonecos.
 - Recoñecer as prendas de vestir.
 - Abotoar.
 - Utilizar a cremalleira na roupa e os velcros.
 - Quitar e poñer o calzado.
- Alimentación.
 - Poñer a mesa: mantel con fotos de prato, cubertos, vaso, pano.
 - Facer un zume: cortar laranxas, exprimir, servir...
 - Usar os útiles de comida correctamente.
 - Permanecer sentados durante a comida.
 - Límparse e usar o pano.
 - Hábitos correctos na mesa: non gritar, sentarse ben, nin tirar as cousas...
 - Servir bebida nun vaso, etc..

En canto á **Psicomotricidade:**

- Afianzar o esquema corporal: coñecer e sinalar as distintas partes do corpo, seguir instrucións, cancións do corpo, etc..
- Traballar o equilibrio: realizar percorridos (liña recta, zig-zag...).
- Traballar o tono muscular por medio de actividades de relaxación.
- Mellorar o ritmo, seguir cancións e moverse segundo se indique.
- Potenciar a coordinación: realizar circuítos, saltar aros, evitar obstáculos, trepar, andar, correr, etc.

Ademais, dentro destas actividades, propónse levar a cabo todas aquelas que favorezan a **estimulación multisensorial** e o **xogo simbólico**. É preciso seguir dotando á aula de material específico para acadar os obxectivos propostos como é material de psicomotricidade (aros, cordas, colchonetas...), bonecos, material de vestido e coidado persoal, etc. Tamén, hai que dicir que contamos coa colaboración da Auxiliar Técnica Educativa do centro para a realización do presente programa.

AUDICIÓN E LINGUAXE

1. INTRODUCCIÓN E XUSTIFICACIÓN

O obxectivo principal dende a aula de Audición e Linguaxe é o de responder ás necesidades específicas de apoio educativo de cada alumno e alumna, especialmente ás derivadas do ámbito comunicativo-lingüístico. A atención ofrecida debe entenderse como un conxunto de recursos educativos (persoais, materiais e organizativos) postos a disposición do alumnado, nalgúns casos de forma temporal e noutros máis continua e/ou permanente. Resúmese nunha serie de pautas xerais relacionadas cos Programas de Intervención que realizamos para cada un dos/as alumnos/as con NEAE do centro. É por iso que, os estándares de aprendizaxe veñen recollidos como obxectivos e criterios de avaliación a ter en conta para cada caso, programados para un curso escolar e que dependerán da consecución dos obxectivos plantexados para dito alumnado na temporalización establecida con anterioridade (non orientadas por trimestre). A intervención que se vai realizar segue o establecido no Decreto 229/2011, de 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación; desenvólta á súa vez pola Orde do 8 de setembro de 2021.

Dada a nova situación despois da pandemia por mor da COVID-19 e tendo en conta as instrucións da Consellería de Educación, neste curso terase en conta unha volta á normalidade, continuando co sistema de ventilación no intercambio das sesións establecido nos dous cursos anteriores.

2. NECESIDADES ESPECÍFICAS DE APOIO EDUCATIVO DO ALUMNADO.

Para este curso escolar 2022/2023, o centro conta con dúas mestras de Audición e Linguaxe (unha delas compartida co CEIP Plurilingüe da Ramallosa) adicadas á atención do alumnado con necesidade específica de apoio educativo derivada de diferentes situacións e relacionadas coas dificultades na área da comunicación, da linguaxe e da fala.

Destacar entre as necesidades: alumnado con TEA, Síndrome de Down, TDAH, Trastorno Xeneralizado do Desenvolvemento, discapacidade intelectual, dificultades de aprendizaxe e dificultades na fala e na linguaxe (TEL). (*véxase táboa Anexo 1 da Programación do alumnado que recibe apoio de AL*).

Así mesmo, poderán ser obxecto de atención outros/as alumnos/as no caso de que se detecten novas necesidades ao longo do curso escolar.

Por outra banda, neste curso temos escolarizados no noso centro 9 alumnos e alumnas ucraínos, aos que se lle vai impartir dúas sesións de apoio para a adquisición das linguas. Debido a que soamente contamos cunha mestra de Audición e Linguaxe a tempo completo que desenvolve a función de secretaria e unha mestra de Audición e Linguaxe compartida que soamente ven dous días ao centro, estas sesións destinadas a axudar ao alumnado ucraíno levaranas a cabo o profesorado de Educación Primaria.

3. OBXECTIVOS XERAIS A TRABALLAR EN CADA PROGRAMA DE INTERVENCIÓN.

Dende a aula de Audición e Linguaxe establecemos os seguintes obxectivos de forma xeral:

1. Identificar posibles necesidades do alumnado no ámbito da comunicación e da linguaxe.
2. Avaliar e valorar as necesidades educativas do alumnado no ámbito da comunicación e da linguaxe co fin de axustar a resposta educativa de cada alumno e alumna.
3. Prestar atención docente directa ao alumnado con necesidade específica de apoio educativo no ámbito da comunicación e da linguaxe.
4. Favorecer o desenvolvemento da comprensión e da expresión lingüística de todo o alumnado e, en especial, do alumnado atendido polas mestras de AL.
5. Fomentar no alumnado unha actitude positiva cara á comunicación e a linguaxe.
6. Procurar intervencións globalizadas que atendan ao máximo desenvolvemento en tódalas áreas (área cognitiva, social, autonomía persoal...).

7. Elaborar material de intervención adaptado ás necesidades individuais do alumnado.
8. Prever modificacións nas canles de comunicación debido á actividade lectiva semipresencial e/ou non presencial.
9. Ofrecer asesoramento e establecer mecanismos de coordinación e colaboración co resto de profesionais do centro.
10. Orientar ás familias do alumnado con NEAE no ámbito da comunicación e da linguaxe, así como ofrecer información en canto aos mecanismos de prevención, estimulación e desenvolvemento comunicativo-lingüístico.
11. Coordinar actuacións cos centros específicos que atende ao alumnado do centro en modalidade de escolarización combinada (dous alumnos neste curso).
12. Colaborar e coordinar as actuacións educativas con entidades/asociacións de ámbito externo que traballan co alumnado fóra ou dentro (en casos excepcionais) do horario escolar.

4. CONTIDOS A TRABALLAR NA ÁREA DA COMUNICACIÓN E DA LINGUAXE.

Para a consecución dos obxectivos anteriores, traballarase unha serie de contidos recollidos nos ámbitos da área comunicativo-lingüística.

- **-Prerrequisitos** básicos para o desenvolvemento lingüístico e cognitivo (atención, imitación, percepción, razoamento).
- **-Bases anatómicas e funcionais.**
- **-Dimensións da linguaxe:** fonética e fonoloxía, morfosintaxe, léxico-semántica e pragmática.
- **-Procesos da linguaxe:** comprensión e produción da linguaxe.
- **-Comunicación total:** Sistemas alternativos e/ou complementarios de comunicación.
- **-Lectoescritura.**

5. ACTIVIDADES PREVISTAS EN FUNCIÓN DOS DIFERENTES ESCENARIOS DA ACTIVIDADE LECTIVA.

Tendo en conta que o alumnado con necesidades permanentes e aqueles alumnos que debido á readaptación á escola despois de todo o período de alarma precisan novas valoracións, ao comezo do curso realizarase unha **avaliación inicial** que axudará a determinar o punto de partida para as intervencións. Dita avaliación inicial realizarase en colaboración co DO e poderase tomar como referencia novos informes existentes.

Segundo os resultados da avaliación inicial, procederase a **elaboración dun programa de intervención individualizado** para cada alumno/a, o cal será aplicado coa correspondente adaptación metodolóxica.

Ao longo de todo o proceso de intervención realizaremos reunións periódicas que permitan establecer unha comunicación e coordinación eficaz co resto de **profesionais** que atenden ao alumnado para poder ofrecer unha resposta educativa o máis axustada e coherente posible en función das necesidades do alumnado en cada momento. Contaremos con reunións con asociacións como Down Compostela, ASPANAES, XANELA, Servizos de Atención tempera (Concello, Hospital...), Servizos Sociais e outros especialistas como os logopedas de ámbito privado (Violeta Cruz, Atémfito e outros gabinetes externos).

Así mesmo, estableceremos canles de comunicación coas **familias** do alumnado que recibe a intervención coa fin de potenciar e xeneralizar as aprendizaxes a contextos naturais e funcionais; dito intercambio será presencial, telefónico ou por videoconferencia, para poder asesorar na realización das tarefas ou o envío de material aos domicilios.

Para potenciar a estimulación da fala e da linguaxe na Etapa de Educación Infantil, elaboraranse unhas pautas a nivel xeral para poder axudar ás familias do alumnado desta etapa, tal e como se levou a cabo en cursos anteriores.

A final de curso elaboraranse **informes** do alumnado onde se recollerán os obxectivos acadados así coma as propostas de mellora de cara a próximos programas de intervención.

De xeito periódico, levaranse a cabo reunións de **coordinación** cos centros educativos específicos e/ou as diferentes entidades/asociacións que estean implicadas no proceso de ensinanza-aprendizaxe de cada alumno/a.

Teremos en conta ademais, ao longo de todo o proceso de ensinanza e aprendizaxe, as adquisicións, adaptacións e elaboracións do **material** pertinente en función das necesidades e características de cada alumno ou alumna.

No caso de que se presente algunha situación de actividade lectiva semipresencial e/ou non presencial, as actividades seguirán unha metodoloxía diferente, usando a Aula Virtual e outros medios de acceso aos contidos traballados na aula.

6. METODOLOXÍA DIDÁCTICA.

Con carácter xeral, os principios metodolóxicos que guían o traballo das mestras de Audición e Linguaxe son:

- Ensinanza individualizada, personalizada e activa.
- Aprendizaxes funcionais e significativas.
- Enfoque pragmático: *a comunicación como prioridade*.
- Motivación* do alumno ou da alumna creando un contexto lúdico que combine o modelo estruturalista (organización prevista) e funcional (respecto ás iniciativas do alumno/a).
- Transferencia e xeneralización das aprendizaxes.
- Empregaranse *distintas estratexias metodolóxicas* para a rehabilitación da comunicación e a linguaxe oral, entre as que podemos destacar: a espera estruturada, a ensinanza incidental, correccións directas ou indirectas utilizando o encadeamento cara atrás, modelado, etc.
- Para a rehabilitación da linguaxe escrita empregaremos unha metodoloxía que combine os aspectos máis válidos do método analítico e do global.

No que respecta á forma de traballar en cada sesión, non existen restrición como en cursos pasados, polo que soamente se promoverá a ventilación da aula ou dos espazos que se utilicen tras cada sesión. Usaranse soamente mascararas en casos precisos e poderanse xuntar alumnos e alumnas de distintos niveis sen manter un grupo burbulla para optimizar as sesións.

Cando se produza un caso no que *o/a alumno/a estea en corentena ou por outra circunstancia non poida asistir ao centro*, a metodoloxía adoptada cambiará, utilizando neste caso a vía telemática (Aula virtual, correo electrónico e/ou videoconferencias mediante o sistema *Webex*), intentando continuar co proceso de ensino-aprendizaxe da mellor forma posible.

Do mesmo xeito, o caso de que se inicie de novo un “estado de alarma” debido a que a situación sanitaria o require, traballarase co alumnado mediante ditas canles, priorizando naqueles casos que haxa NEAE permanentes o uso da conta de correo electrónico para comunicarnos cas familias e obter información de como se fai o traballo e como se seguen as pautas na casa; desta forma obteremos información para poder continuar ca avaliación.

Para o resto de alumnado utilizaremos a Aula Virtual para poder enviarlles traballos de forma semanal e avaliar o traballo que van facendo.

Para tódolos casos, poderanse facer videoconferencias usando a aplicación Webex, co fin de “naturalizar” a situación e poder ofrecerlle ao alumnado unha visión do traballo da escola o máis “cercana” posible.

7. RECURSOS A EMPREGAR NO PROCESO DE INTERVENCIÓN.

7.1. RECURSOS PERSOAIS

- Internos: Departamento de Orientación, equipo directivo, Claustro (en especial aqueles membros que interveñen directamente na atención do alumnado que acude á aula de AL) e persoal non docente (coidadora, conserxe, persoal de administración...). Cabe destacar a formación do profesorado para continuar co uso da Aula Virtual e formación EDIXGAL.
- Externos: familias, profesionais do CEE que atenden ao alumnado en modalidade de escolarización combinada, profesionais das diferentes asociacións/servizos externos, membros do EOE (Equipo de Orientación Específico).

7.2. RECURSOS MATERIAIS

Cóntase cunha aula de Audición e Linguaxe ampla que permite establecer traballo por recunchos (ordenador, traballo en mesa, relaxación, espello, zona de lectura...). Os diferentes espazos e materiais están sinalizados con pictogramas, para facilitar a estruturación e organización do alumando.

Respecto ao material distinguimos: material para a intervención directa (materiais para o desenvolvemento psicomotor e sensorial, xogo simbólico, respiración e sopro, praxias, discriminación auditiva, comunicación, lecto-escritura e recursos TIC's); material funxible (folios, libretas/cadernos individuais..); neste último caso, o alumnado traerá o seu *propio estoxo* da aula e, no caso do alumnado que polas circunstancias ou necesidades que teña non o poida traer, a aula contará cunha gaveta co seu nome onde se introducirán os traballos de aula e o material individual preciso.

7.3. RECURSOS ORGANIZATIVOS

Tendo en conta que neste curso hai dúas especialistas de AL e debido á dificultade para poder traballar co alumnado na mesma contaranse con outros espazos como a aula de estimulación sensorial (que conta con material específico), aulas de inglés, aula de Informática ou “corredores” (no caso de Ed. Infantil).

8. TEMPORALIZACIÓN DAS SESIÓNS.

A temporalización establecida para cada unha das intervencións dependerá das necesidades e características individuais de cada alumno e alumna (unha sesión enteira e/ou unha media sesión de 25 minutos). O número de sesións semanais así coma o tempo adicado a cada unha delas, variará en función das NEAE de cada alumno/a e poderá ir dende unha sesión semanal ata tres sesións á semana (enteiras ou medias, segundo as necesidades). Darase prioridade ao alumnado con necesidades permanentes, sendo as dislalias as que menor atención recibirán, no caso de que o horario se complete, e para os cales haberá que buscarlles algunhas pautas de traballo para axudar ás familias a estimular a fala deste alumnado.

Procurarase, na medida do posible, sesións na aula ordinaria cando sexa posible (menos de 25 alumnos por aula) e sesións individualizadas para favorecer a personalización da ensinanza e a automatización de aspectos relacionados ca comunicación e a linguaxe en función doutros contextos dados. Poderase, nalgún caso, establecer o traballo en pequenos grupos (non máis de tres alumnos/as) dentro de aula de AL cando as características e necesidades do alumnado así o permitan.

9. AVALIACIÓN.

Realizarase unha avaliación inicial co obxectivo de detectar cales son as necesidades educativas particulares en cada caso, sobre a que se baseará a nosa intervención.

A avaliación terá un carácter continuo (con rexistros diarios), o que permitirá realizar as modificacións do programa a curto prazo atendendo ás necesidades do alumnado. Ao final de cada trimestre realizaremos unha valoración dos avances ou dificultades acadados e recolleremos as conclusións en informes de seguimento.

Ademais, levarase a cabo unha avaliación final, onde se terá en conta toda a información aportada polo resto de profesionais que interveñen na educación de cada alumno/a, para valorar o nivel de consecución dos obxectivos propostos, quedando reflectidos nunha memoria final de curso.

Teremos en conta tamén a autoavaliación. Esta terá como finalidade coñecer se o programa de intervención, a actuación docente e o material seleccionado se adapta, en todo momento, ás necesidades educativas do alumnado. Sendo desta maneira a autoavaliación a ferramenta para reformular e mellorar o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Debido a que neste curso probablemente traballaremos co alumnado mediante varias canles, deberemos obter a maior información posible (traballos realizados na casa, contacto cas familias...) podendo avaliar así o seguimento do noso alumnado e facer un rexistro avaliatiivo correspondente.